

Til Helse- og omsorgskomiteen

12.05.2019

Høringsinnspill fra Sex og Politikk til forslag om endringer i abortloven (fosterreduksjon)

Sex og Politikk takker for muligheten til å gi innspill til de foreslåtte endringene i den norske abortloven når det gjelder fosterantallsreduksjon. Sex og Politikk er en rettighetsorganisasjon og det norske medlemmet i International Planned Parenthood Federation (IPPF) med søsterorganisasjoner i 160 land. Som en nasjonal og internasjonal aktør med både helsemessig og menneskerettslig erfaring er arbeidet for trygg og lovlig abort for de som ønsker det sentralt i vårt arbeid.

Helse og omsorgsdepartementet foreslår en endring i den norske abortloven for å regulere fosterantallsreduksjon, der det alltid skal kreves tillatelse fra abortnemnd for å kunne gjennomføre dette. Forslaget gjelder også om det fremsettes før uke 12, som er grensen for selvbestemt abort. Sex og Politikk mener dette forslaget er lite hensiktsmessig, at det bryter med retten til selvbestemmelse vi har, og at det ytterligere marginaliserer en liten gruppe kvinner og familier som er i en vanskelig situasjon.

Fosterantallsreduksjon utføres veldig sjeldent, og utgjør mindre enn en promille av abortinngrep i Norge. Det er et spesialisert inngrep som i dag kun utføres ved St.Olavs hospital. Vi kjenner ikke til om tilgjengeligheten tilsvarer behovet, men vi antar at behovet for denne tjenesten er, og vil være, tallmessig svært lite. Likevel er det av stor betydning for de få det gjelder.

Fordi det gjøres sjeldent, er det liten erfaring med det hos de svært få som utfører tjenesten i Norge. Det er sannsynlig at vi ganske snart vil få flere gynekologer som skaffer seg denne ekspertisen i utlandet, og som vil være med på å forme fagmiljøene om temaet. For medisinske vurderinger som også skal være gyldige i framtiden, er det derfor viktig å se til internasjonal erfaring.

I den politiske diskusjonen om fosterantallsreduksjon har det at inngrepet til nå har vært utført etter uke 12 vært tillagt vekt, og en ville unngå rutinemessig bruk av unntaksbestemmelsen i abortforskriften for disse tilfellene. Når erfaringen med å gjøre inngrepet blir større, vil det antagelig bli lettere å gjøre det innen graviditetens første 12 uker. Å lovregulere noe som er i så rask utvikling ser vi som lite hensiktsmessig.

Et argument for å lovregulere fosterantallsreduksjon og som er etisk relevant, er spørsmålet om risiko for gjenværende foster. Her er det uenighet mellom de norske utøverne og internasjonale forskerne og utøverne som har betydelig mer erfaring enn vi har i Norge. Der norske utøvere mener at det er en økt risiko for spontanabort av gjenværende foster, mener andre tvert imot at det er en redusert risiko for gjenværende foster. Politikere bør etter vår mening la fagmiljøene først håndtere slike faglige spørsmål forskningsmessig og i praksis.

Sex og Politikk mener at eventuelle politiske konsekvenser, som eventuell endring av lov, bør først komme når de faglige svarene er betydelig klarere enn de nå er.

Sex og Politikk er uenig i påstanden om at fosterantallsreduksjon etisk sett er annerledes enn abort. Det etiske dilemmaet er etter vår mening det samme, et dilemma som vi i Norge har god erfaring

med å forholde oss til og løse. Vi er derfor enige i den juridiske vurderingen gjort av lovavdelingen i Justisdepartementet i 2016: «Loven kan ikke tolkes slik at rettsstillingen for mor, eller fostrene, er annerledes ved en flerlingegraviditet enn der det kun er ett foster.»

Sex og Politikk mener at argumentene for å beholde selvbestemmelse i fosterantallsreduksjon er de samme som for abort generelt.

Som del av et globalt nettverk erfarer vi at våre partnere rundt om i verden er forferdet over at Norge vurderer å stramme inn abortloven. Selv om innstrammingen er liten, er den symbolsk viktig. Det offisielle Norge har vært en viktig pådriver i arbeidet med å redusere sykkelighet og dødelighet fra abort i verden. Vi vet nå at liberale abortlover ikke fører til flere aborter, men at færre kvinner skades og dør. Liberalisering av abortlover er en viktig årsak til at dødeligheten fra abort er omtrent halvert de siste ti årene. Det finnes for tiden velorganisert motstand mot abortrettigheter over store deler av verden. Da er sterke stemmer for abortrettigheter svært viktig. Vi frykter at selv en symbolsk endring som forslaget innebærer, vil undergrave Norges troverdighet internasjonalt.

For Sex og Politikk

Berit Austveg
styreleder